

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 4. Quid non possit facere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

S. IV.

De Iudicialibus.

I. PRæter internam & spiritualem iurisdictionem, eam quæ fori externi dicitur, seu contentiosam Abbati (aliisque Regularibus Prælati) competere in confesso est, ita ut in medio fratrum suorum de civilibus & criminalibus ordinarius iudex sit. *c. Cum contingat. de fo. comp. Pa. norm. ibi n. 3. concl. 3. Roderic. Tom. 2. Q. 2. art. 8. Spatharius in Methodo. Tr. 1. c. 1. Moscon. p. 363.* Neque Episcopus immiscere se debet, aut potest, nisi in causis delictorum, quæ notoriè cum publico scandalo à Regularibus committuntur, ut *Clem. VIII.* declaravit in *Const. suscepti muneris apud Roder. l. cit. art. 6.* idque tunc solùm, quando Prælati monitus ab episcopo cessat, & reum fratrem aliud, ne puniatur, transmittit. Adde, ne quidem civiliter conveniri posse à Creditoribus coram episcopo Monachum modò sub regulari disciplina sit. *Declar. Conc. Trid. Sess. 25. c. 14.*

II. Arguet igitur delinquentes, sed non in furore suo. Modum Regula, & aurea methodus Octaviani Spatharii docebit. Inedia, flagella, ignominia, carcer adhibenter, proscriptio, exilium, trirèmes aut nunquam, aut rarissimè. Iudicii forma accuratè serveretur, Regularium magis quàm sæcularium legibus ordinata. Apices iuris hic *Bonifac. VIII.* damnat. In gravioribus delictis festinata severitas prodest, ne Episcopus manum iniiciat. *Spatharius Tract. 1. c. 4. Ghislerius Perez in Reg. S. Bened. cap. 2. par. 3. n. 48.*

III. In locis, quæ contra episcopum præscriptione obtinuit Prælati, & pleno iure possidet, de causis matrimonialibus, & beneficialibus cognoscere poterit: cum sine his plenum ius, & integra iurisdictio non consistat. *Barb. in c. Auditis de præscript. Neque huic iuri derogatum esse à Con. Tr. Cardin. Congreg. declaravit. Sess. 24. c. 20. V. Moscon. l. 1. c. 10. p. 264.*

IV. In causa monasterii sui Abbatem fieri testem, nihil verat: cum idem Clerico in causa ecclesiæ suæ tribuatur. Non enim privata causa tunc agitur, sed Universitatis, in qua clericus, & Prælati quilibet continetur, ut membrum. *c. Insuper. de test. & attestat. Vivianus in Ration. l. 2. p. 150. Alagona in Comp. p. 259 Barb. ibid.* Modò Abbas unà cum Conventu constituerit procuratorem, Syndicum, vel actorem, qui ipsius Communitatis nomine causam agat. *c. præsensium eo. in 6.*

V. Quemadmodum Abbas non suo, sed monasterii nomine instituere actionem, & vicissim conveniri potest. *c. Edocti de refer. ita Capitulum, seu Conventus agere, & tractare negotia vel iudicia potest cum Prælati sui consensu.* Nam neque sine membris caput, nec sine capite membra vivunt, aguntque. *c. Novit. de his qui fiunt.* Quamobrè si quid Abbas fecerit, aut pactus fuerit in causa monasterii sui non sine consensu fratrum, & Capituli fecisse præsumitur. *Barb. in cap. Ea noscitur de his, quæ fiunt à Prælati.* Et pro consensu in scientibus taciturnitas habetur. *c. Continebatur eo. Tuschus Concl. 15.*

VI A iuramento calumniæ Abbas non eximitur, sed nisi præiudicare causæ suæ velit, præstare debet, non quidem per se, sed per procuratorem, vel Syndicum. Si

contu

contumaciter tenuat, episcopus idoneum Oeconomum eliger pro monasterio, ne iure suo excidat. *Innoc Bellamera. Barbat. Vivianus l. 2. p. 61. Alagona Comp. f. 221. Barb. in c. Imperatorum de dilationibus de Clericis idem præscribitur c. Cum causam eod.*

VII. A correctione Abbatis non licet appellare monacho, cum fiat pro salute animi ipsius. *c. Licet de off. Ord. c. Ad nostram. c. reprehensibilis. c. Cum speciali. de appell. nisi in corrigendo modus omittatur.* Tunc enim expressa gravaminis causa permittitur appellatio, uti fuga quoque, quando scavit, qui corrigit. Unde colligitur, potestatem Prælati regularis maiorem esse in monachos, quam sit secularis Prælati in clericos, quia his appellatio absolutè permittitur. *Moscon c. 9. cir. finem. Maranta Par. 6 p. 287. Roder. 1. Q. 29. ar. 2.*

VIII. An damnato ad perpetuum carcerem monacho fugere liceat, in *Thesau. Religiosor. querit Barthol Faustus, l. 6. c. 270.* & resoluit non licere, modo iustè damnatus ad carcerem sit, quæ in professione sua videtur iuri suo, & libertati renunciasse *Bann. vero 22. q. 69. ar. 4.* paulò benignior, putat fugere posse, non quidem ad vagandum, aut habitum abijciendum, sed ad illius pœnæ veniam à Superiore Prælato obtinendum, cui opinioni libenter subscribo.

V. Roderic. 2. Q. 23. art. 6.

(*)

§. V.

De Administratione bonorum temporalium.

I. **A**bbas, & Prælati Regularium quilibet communi lege Ordinū religiosorum omnium vi professionis suæ incapax est omnis proprietatis, nec ullum dominium, ius, aut possessionem habere potest rei pecunia æstimabilis secundum ea, quæ diximus *Tit. 15. §. 5. & Roderic. To. 3. Q. 29. ar. 4.* Sed quia titulus & dignitas Prælatuæ non est pecunia æstimabilis, ut per illius proprietate, & possessione tuenda agere proprio nomine potest, quemadmodum de Clero quilibet, qui beneficium ecclesiasticum obtinet. *c. Dilecta. 22. de resor. c. Nisi. de præb.*

II. Bonorum temporalium monasterii sui non dominus, sed administrator, seu dispensator est, constitutus nimirum à Domino super familiam suam, ut det illi in tempore suo tritici mensuram. *Det, inquam, pauperibus pauper, det in tempore suo, sed non de proprio suo. c. Cui portio. 12. q. 1. 6. Cum ad monaster. de sta. Mon. Clem. 1. de Regular. Con Tr. Sess. 25. c. 2.* sic faciat dispensationem, ut mereatur recompensationem. Modum dispensandi bona communia *Concil. Tr. l. cit præscribit his verbis.* Administratio bonorum monasterii, seu Conventuum, ad solos Officiales eorundem, ad nutum Superioris amovibiles pertineat: mobilium verò usum ita Superiores permittant, ut eorum suppellex statui paupertatis, quam profecti sunt, conveniat, nihilque superflui in ea sit, nihil etiam, quod necessarium, eis de-

li nege-